

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 17Saz/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723101246
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šmahovská1
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:0723101246.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Šmahovskou, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XXXXXX XXXX, štátny príslušník Irackej republiky, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov D., D. XXX, zastúpeného: Centrum právnej pomoci, Kancelária Bratislava, so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava, so sídlom Regrútska 4, Bratislava, o správnej žalobe žalobcu vo veci zaistenia, podanej proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-10247-013/2023-AV z 5. októbra 2023, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-10247-013/2023-AV z 05. októbra 2023, ktorým bol žalobca A. B. C., nar. XX. XXXXXX XXXX, štátny príslušník Irackej republiky, bez dokladu totožnosti, dňom 05. októbra 2023 zaistený na čas do 05. decembra 2023 zrušuje.
- II. Žalovanému nariadiť žalobcu bezodkladne zo zaistenia prepustiť.
- III. Žalobcovi priznať právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a dôvody preskúmaného rozhodnutia

1. Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava (ďalej aj „správny orgán“ alebo „žalovaný“) podľa § 82 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o pobyte cudzincov“) rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA5-10247-010/2023-AV z 05. októbra 2023 administratívne vyhostila žalobcu z územia Slovenskej republiky a podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincov mu uložila zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu troch rokov.

2. Žalovaný následne rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA5-10247-013/2023-AV z 5. októbra 2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) za účelom výkonu administratívneho vyhostenia zaistil žalobcu dňom 05. októbra 2023 najviac do 05. decembra 2023. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ustanovení § 88 ods. 1 písm. b), § 88 ods. 2, § 88 ods. 4, § 88 ods. 5, § 84 ods. 1 písm. a), § 84 ods. 1 písm. d), § 89 ods. 1 písm. a) a b), § 89 ods. 3 veta prvá zákona o pobyte cudzincov a čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“). Uviedol, že účastník konania sa zdržiava na území Slovenskej republiky, resp. schengenského priestoru bez oprávnenia, a preto správny orgán 5. októbra 2023 podľa § 82 ods. 1 písmeno b) zákona o pobyte cudzincov vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení, pričom v predmetnom rozhodnutí nebola

účastníkovi konania určená lehota na vycestovanie a zároveň mu bol uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu troch rokov. Uvedené rozhodnutie sa doručením stalo vykonateľným 05. októbra 2023. Riziko úteku bolo posúdené ako dôvodné, najmä preto, že sa do zápisnice žalobca vyjadril, že cieľovou krajinou je E.. Správny orgán stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 5. decembra 2023, pričom počas tejto doby sa bude zabezpečovať technicko-personálne zabezpečenie návratu. V zmysle vyjadrenia Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZC“) sa budú po zaistení vykonávať pracovníkmi úkony, ktoré spočívajú v preštudovaní spisového materiálu, lustrácii osoby v príslušných informačných systémoch, následnému kontaktovaniu Zastupiteľského úradu prostredníctvom Konzulárneho odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Po potvrdení totožnosti ÚPZC pristúpi k samotnému procesu realizácie výkonu vyhostenia. Správny orgán pri stanovení dĺžky doby zaistenia dbal na zásadu primeranosti a nevyužil maximálnu lehodu zaistenia účastníka konania. Správny orgán skúmal aj možnosť uloženia menej závažného prostriedku ako zaistenia, keď dospel k záveru, že žalobca nemá pri sebe dostatočnú finančnú zábezpeku na pokrytie výdavkov spojených s ubytovaním do doby realizácie výkonu administratívneho vyhostenia, a taktiež si nevie iným spôsobom zabezpečiť ubytovanie na území Slovenskej republiky. Na území Slovenskej republiky nemá žiadnu rodinu, ani známych, ktorí by mu poskytli ubytovanie. Žalovaný považoval zaistenie žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia za účelné a efektívne, pretože v prípade žalobcu a uloženého administratívneho vyhostenia je potreba vykonať jeho výkon bez zbytočného odkladu a prietahov zo strany orgánov Slovenskej republiky. V prípade žalobcu to nie je možné vykonať okamžitým vrátením na hranicu ani uložením miernejších donucovacích opatrení (alternatívy zaistenia). Žalovaný záverom konštatoval, že bude podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov skúmať po celý čas zaistenia žalobcu, či trvá účel zaistenia. V prípade, ak bude zaistenie neúčelné, správny orgán žalobcu zo zaistenia prepustí.

II. Žaloba a jej dôvody

3. Žalobca sa včas podanou žalobou zo 06. novembra 2023 domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-10247-013/2023-AV z 05. októbra 2023 o zaistení a jeho bezodkladného prepustenia zo zaistenia a žiadal priznať náhradu trov konania. Podľa názoru žalobcu žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď sa v konaní a následne odôvodnení napadnutého rozhodnutia absolútne nijakým spôsobom nezaoberal súčasnou bezpečnostnou situáciou na území Irackej republiky z pohľadu povinnosti dodržiavania čl. 3 Európskeho dohovoru ako aj v zmysle § 81 zákona o pobyte cudzincov a tiež aj účelu zaistenia v zmysle § 77 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov. Vo vzťahu k povinnosti správneho orgánu zaoberať sa prekážkami vyhostenia je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a vo vzťahu k účelu zaistenia neúčelné. Poukázal, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, síce oprávňuje zaistiť cudzinca s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia, no limitom zaistenia je okrem formálnej zákonnosti aj jeho účelnosť a efektívnosť, a teda reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia, ktorým je v prejednávacom prípade výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Namietal, že žalovaný nezauljal žiadne stanovisko k prípustnosti či reálnej schopnosti zariadenia pre cudzincov zrealizovať výkon rozhodnutia o jeho vyhostení vzhľadom na bezpečnostnú situáciu v Irackej republike. Podľa názoru žalobcu žalovaný nepreukázal nemožnosť uloženia iných (miernejších) donucovacích opatrení, keď vychádzal iba zo zápisnice. Žalobca tiež považoval napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné, lebo žalovaný neuviedol aké ďalšie úkony bude realizovať za účelom realizácie vyhostenia. Ďalej žalobca namietal, že v konaní nie je zohľadnené ani právo žalobcu na súkromný a rodinný život nakoľko v napadnutom rozhodnutí žalobca uvádza, že má manželku vo F.. V žalobe poukazoval na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/25/2015, 1Sza/31/2014, 1Sza/34/2010, 1Sza/8/2015, 1Sza/26/2015 a rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 2Sak/8/2023.

III. Vyjadrenie žalovaného

4. Žalovaný vo vyjadrení z 11. novembra 2023 navrhol, aby správny súd správnu žalobu zamietol ako nedôvodnú. Považoval ďalšie zaistenie žalobcu za účelné. K námietkam žalobcu uviedol, že zo zápisnice o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku pred vydaním napadnutého rozhodnutia o zaistení z 05. októbra 2023 vyplýva, že žalobca odišiel z ekonomických dôvodov a jeho cieľová krajina je E., kam by aj pokračoval ak by bol prepustený. V uvedenej zápisnici žalobca uviedol, že v jeho domovskej krajine teda Irackej republike je „nízky príjem“ a že sa tam nechce vrátiť, no neuviedol, že by mu malo v krajine pôvodu hroziť prenasledovanie z dôvodu rasy, národnostných alebo náboženských dôvodov, zo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine či politických názorov a rovnako neuviedol, že by mu hrozilo kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, mučenie alebo trest. Žalobcovi bola daná možnosť v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 120 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov pred vydaním napadnutého rozhodnutia o zaistení, aby sa vyjadril k podkladom a k spôsobu jeho zaisteniu, prípadne aby navrhol jeho doplnenie. Žalobca sa na uvedené odmietol vyjadriť. K určeniu dĺžky doby zaistenia podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov žalovaný uviedol, že nevyužil maximálnu lehotu zaistenia žalobcu, čím dodržal zásadu primeranosti, teda nevybočil zo zákonného rámca, ktorým je zaistenie maximálne na dobu 6 mesiacov. K namietanému nevykonaniu dokazovania o bezpečnostnej situácii v Iraku a neskúmaniu prekážky vyhostenia v zmysle § 81 zákona o pobyte cudzincov a čl. 3 Dohovoru poukázal a citoval z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2023 sp. zn. 6 Sak/2/2023. Ďalej žalovaný uviedol, že skúmal aj možnosť uloženia miernejších opatrení. Žalobca nemá zabezpečené žiadne ubytovanie na území Slovenskej republiky a ani nemá dostatočné finančné prostriedky a ani si ich nevie zabezpečiť a tiež existencia rizika úteku je dôvodná. K absencii ďalších úkonov za účelom realizácie vyhostenia, žalovaný uviedol, že 9. novembra 2023 kontaktoval pracovníka ÚPZC Medveďov za účelom získania informácií k vykonaným úkonom, ktoré smerujú k výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu. Dňa 10. novembra 2023 bola doručená žalovanému z ÚPZC Medveďov oficiálna žiadosť, ktorá bola odoslaná na Kriminálny a expertízny ústav Policajného zboru, na základe ktorej ÚPZC Medveďov žiada „o zaslanie daktyloskopickéj karty vo formáte PDF aj s fotografiou danej osoby pre ďalšie služobné potreby u štátneho príslušníka Irackej republiky...“ Následne na základe daktyloskopickéj karty žalobcu, ktorou v súčasnosti už disponujú pracovníci ÚPZC Medveďov, odoslali dňa 13. novembra 2023 na Národnú ústredňu INTERPOL Bratislava oficiálnu žiadosť o „vykonanie lustrácie a následne potvrdenie totožnosti menovaného“. Uvedená lustrácia sa má vykonať na území Irackej republiky. V ten istý deň teda 13. novembra 2023 bola odoslaná na Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, konzulárny odbor Bratislava žiadosť o „preverenie totožnosti a vystavenie náhradného cestovného dokladu“. Aj na základe týchto skutočností považoval žalovaný zaistenie žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia za účelné a efektívne, vecne správne a v každej časti aj dostatočne odôvodnené. Žalovaný skúmal podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, či účel zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny naďalej trvá.

IV. Relevantná právna úprava

5. Podľa § 206 ods. 3, 4, 5, 6 SSP správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi. Pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia. Správny súd môže zrušiť napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy aj vtedy, ak dospel k záveru, že od jeho vydania sa podstatne zmenili okolnosti veci. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

6. Podľa § 230 ods. 1 písm. a) SSP ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 rozsudkom podľa povahy veci zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia a nariadi bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

7. Podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar administratívne vyhostí štátneho príslušníka tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

8. Podľa § 84 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar zabezpečí výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ak policajný útvar v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčil lehotu na vycestovanie.

9. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

10. Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

11. Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

12. Podľa § 90 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia. Zariadenie je povinné skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

13. Podľa článku 7 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo dňa 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) ak existuje riziko úteku alebo ak žiadosť o legálny pobyt bola zamietnutá ako zjavne neodôvodnená alebo podvodná, alebo ak dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú alebo národnú bezpečnosť, členské štáty môžu upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní.

14. Podľa článku 15 ods. 1 druhej vety návratovej smernice zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

15. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom,
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinností ustanovenej zákonom,
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní,
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán,
- e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov,
- f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

16. Inštitút zaistenia cudzinca je zákonným titulom pre obmedzenie osobnej slobody jednotlivca, ktorá je ako základné ľudské právo zaručená (čl. 8 ods. 1, 2 Charty základných práv a slobôd).

V. Posúdenie veci správnym súdom

17. Správny súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) ako vecne, miestne a kauzálne príslušný [§ 10 a § 13 ods. 3, § 17 písm. a/ SSP] preskúmal vec postupom podľa druhého dielu štvrtej hlavy SSP, v rozsahu a medziach dôvodov podanej žaloby a riadiac sa znením prvej vety § 228 SSP, do siedmich pracovných dní nariadil vo veci pojednávanie. Nakoľko po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného v rozsahu náležitostí a dôvodov podanej žaloby (§ 226 SSP) dospel k záveru, že správna žaloba, ktorú posudzoval neformálne a neviazane žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) je dôvodná, rozhodnutie žalovaného podľa § 230 ods. 1 písm. a/ SSP zrušil a nariadil bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

18. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-10247-013/2023-AV z 05. októbra 2023, ktorým žalovaný za účelom výkonu administratívneho vyhostenia zaistil žalobcu dňom 05. októbra 2023 najviac do 05. decembra 2023.

19. V prejednávanej veci považoval správny súd pre posúdenie splnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie o zaistení žalobcu za kľúčové vyhodnotiť, aké úkony plánovali policajné útvary pre zabezpečenie výkonu administratívneho vyhostenia vykonať. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný konštatuje, že v zmysle vyjadrenia ÚPZC Medveďov sa budú po zaistení vykonávať pracovníkmi úkony, ktoré spočívajú v preštudovaní spisového materiálu, lustrácii osoby v príslušných informačných systémoch, následnému kontaktovaniu Zastupiteľského úradu prostredníctvom Konzulárneho odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Po potvrdení totožnosti ÚPZC pristúpi k samotnému procesu realizácie výkonu vyhostenia. Žalovaný tiež odôvodňoval zaistenie žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia účelnosťou a efektívnosťou, pretože v prípade žalobcu a uloženého administratívneho vyhostenia je potrebné ho vykonať bez zbytočného odkladu a prieťahov zo strany orgánov Slovenskej republiky. Taktiež žalovaný v napadnutom rozhodnutí konštatuje, že podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov bude skúmať po celý čas zaistenia žalobcu, či trvá účel zaistenia. V prípade, ak bude zaistenie neúčelné, správny orgán žalobcu zo zaistenia prepustí.

20. Vzhľadom na rozhodovanie správneho súdu v predmetnej veci podľa stavu v čase vyhlásenia jeho rozhodnutia podľa § 135 ods. 2 písm. a/ SSP a § 206 ods. 4 SSP, správny súd musel pri súdnom prieskume predmetného rozhodnutia prihliadnuť aj na nasledujúci postup žalovaného a útvarov policajného zboru pri zabezpečení výkonu administratívneho vyhostenia, a teda, či samotné rozhodnutie o zaistení nie je len formálne, ale či sa postupuje v konaní o vyhostení s riadnou starostlivosťou a či sú bez zbytočného odkladu a prieťahov zo strany orgánov Slovenskej republiky vykonávané úkony, tak, ako boli žalovaným tvrdené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

21. Žalobca bol zaistený dňa 05. októbra 2023, pričom dĺžka doby zaistenia bola stanovená na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 05. decembra 2023, teda na dobu necelých 9 týždňov. Zo spisu a z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že správna žaloba bola žalovanému doručená 9. novembra 2023, a v ten deň žalovaný kontaktoval pracovníka ÚPZC Medveďov za účelom získania informácií k vykonaným úkonom, ktoré smerujú k výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu. Dňa 10. novembra 2023 bola doručená žalovanému z ÚPZC Medveďov oficiálna žiadosť o zaslanie daktyloskopickéj karty z 09. novembra 2023, zaslaná na Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru. Následne na základe daktyloskopickéj karty žalobcu, bola ÚPZC Medveďov dňa 13. novembra 2023 odoslaná na Národnú ústredňu INTERPOL Bratislava oficiálna žiadosť o vykonanie lustrácie a následne potvrdenie totožnosti menovaného. Uvedená lustrácia sa má vykonať na území Irackej republiky. V ten istý deň, teda 13. novembra 2023 bola odoslaná na Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, konzulárny odbor Bratislava žiadosť o preverenie totožnosti a vystavenie náhradného cestovného dokladu.

22. Z uvedených skutočností vyplýva, že prvé úkony smerujúce k výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu boli realizované až v čase doručenia správnej žaloby vo veci zaistenia dňa 09. novembra 2023 žalovanému, teda po piatich týždňoch od zaistenia žalobcu, čo predstavuje pasivitu, resp. nečinnosť viac ako polovicu stanovenej dĺžky doby zaistenia. V danom prípade preto nie je možné konštatovať, že

konanie o vyhostení je vedené s riadnou starostlivosťou, a teda nie je možné ani konštatovať účelnosť a efektívnosť zaistenia.

23. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Všetky podmienky pritom musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa. Vyššie uvedené požiadavky pre zaistenie cudzincov, t. j. účelnosť a efektívnosť, musia byť splnené nielen v čase vydania rozhodnutia o zaistení, ale aj počas celej doby trvania zaistenia, čomu zodpovedá aj povinnosť žalovaného skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia [§ 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov].

24. Identifikácia úkonov, ktoré je v prípade zaisteného potrebné vykonať (pre úspešnú realizáciu vyhostenia, čo je dôvodom jeho držania v zaistení) poskytuje súdu v prípade preskúmania zákonnosti rozhodnutia, vzhľadom na počiatočné štádium zaistenia, informáciu o predpokladanej aktivite žalovaného, čo dáva súdu možnosť hodnotiť efektívnosť takéhoto zaistenia do budúcnosti. V prejednávanej veci bola správna žaloba doručená žalovanému v čase, keď bol žalobca v zaistení päť týždňov. V takomto štádiu pobytu v zaistení je pre posúdenie účelnosti a efektívnosti zaistenia (mať zaisteného k dispozícii pre účel výkonu administratívneho vyhostenia) nevyhnutné hodnotiť doposiaľ vykonané kroky smerujúce k naplneniu tohto účelu (úspešný výkon vyhostenia), pričom prípadne zistená pasivita vedie k záveru o tom, že pozbavenie osobnej slobody je samoučelné (pozri aj bod 37 rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 01. júna 2023 sp. zn. 2 Sak/7/2023).

25. Žalovaný v konaní nepreukázal, že sa podnikajú aktívne kroky, ktoré smerujú k naplneniu účelu zaistenia, teda k administratívneho vyhostenia, čím nie je naplnená požiadavka konania s náležitou starostlivosťou. V takom prípade je odôvodnené bezodkladné prepustenie žalobcu (pozri bod 37 rozsudku Najvyššieho správneho súdu z 31. júla 2023 sp. zn. 2 Sak/8/2023).

26. Pre úplnosť je potrebné odkázať aj na článok 15 ods. 4 a ods. 5 prvej vety návratovej smernice, podľa ktorého zaistenie prestáva byť odôvodnené a dotknutá osoba sa bezodkladne prepustí, ak už z právnych alebo iných dôvodov neexistuje odôvodnený predpoklad na odsun alebo už neplatia podmienky ustanovené v odseku 1. Zaistenie trvá, kým sú splnené podmienky ustanovené v odseku 1 a kým je to potrebné na zabezpečenie úspešného odsunu. Podľa odseku 1 druhej vety predmetného článku zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

27. Správny súd preto vyhodnotil úkony ÚPZC Medveďov vykonané po piatich týždňoch zaistenia žalobcu v čase podania správnej žaloby ako účelové a nie účelné, nebolo pri výkone administratívneho vyhostenia konané s náležitou starostlivosťou, počas piatich týždňoch od zaistenia žalobcu neprebíhali prípravy na odsun, a preto rozhodnutie o zaistení žalobcu správny súd považuje za formálne, neúčelné a neefektívne, keďže nebolo podporené následnými prebiehajúcimi prípravami na odsun a náležitou starostlivosťou v postupe pri realizácii administratívneho vyhostenia.

28. Ostatnými námietkami žalobcu sa správny súd nezaoberal, keďže už uvedené dôvody sú dostatočné pre vyhodnotenie žaloby ako dôvodnej a priestor pre ich využitie nájde v konaní o administratívnom vyhostení.

29. Na základe vyššie uvedených dôvodov správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie podľa § 230 ods. 1 písm. a) SSP a zároveň nariadil žalovanému bezodkladne prepustiť žalobcu zo zaistenia.

30. O trovách konania žalobcu rozhodol v zmysle § 167 SSP s poukazom na výsledok konania a žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O ich výške rozhodne podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

31. Žalobcu, pre jeho zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov [§ 4 ods. 2 písm. m/ a ods. 3 zák. č. 71/1992 Zb.], na ich úhradu nezaviazal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote sedem dní od doručenia rozhodnutia správneho súdu oprávnenému subjektu, a to na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 443 ods. 2 SSP a § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Rozsudok správneho súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia (§ 446 ods. 2 písm. d/ SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Podľa § 449 ods. 2 SSP povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (písm. a/; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ (písm. b/; je žalovaným Centrum právnej pomoci (písm. c/).